

1 Proti komu lze zahájit insolvenční řízení?

Insolvenční řízení (kapitálové společnosti) a konkursní řízení (osobní společnosti a osoby samostatně výdělečně činné)

V rámci vnitrostátní právní úpravy lze rozlišit dvě formy osob, které mohou být předmětem insolvenčního řízení, a to obchodní společnosti a osoby samostatně výdělečně činné. Pro tyto druhy osob platí různé režimy. Obchodní společnosti lze rozdělit osobní společnosti, tj. veřejnou obchodní společnost (*partnership en nom collectif*) a komanditní společnost (*partnership en commandite*), a kapitálové společnosti, tj. společnosti s ručením omezeným.

Návrh na zahájení insolvenčního řízení lze podat proti všem výše uvedeným osobám (fyzickým i právnickým), nicméně pro jednotlivé skupiny platí rozdílné postupy, pravidla a právní úprava. Konkursní řízení (kapitola 13 zákonů Maltské republiky) lze zahájit vůči veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti a osobě samostatně výdělečně činné. Veřejná obchodní společnost a komanditní společnost se pro účely úpadečného řízení považují za osoby samostatně výdělečně činné. Pojem „osoba samostatně výdělečně činná“ je v kapitole 13 definován jako jakákoliv osoba, která v rámci své profese vykonává svým jménem živnost, a zahrnuje všechny druhy obchodních činností.

Reorganizace (ozdravný postup)

Řízení o reorganizaci s kapitálovými společnostmi zahájí na základě článků 327 až 329B kapitoly 386 – zákon o obchodních společnostech z roku 1995.

2 Jaké jsou podmínky pro zahájení insolvenčního řízení?

Insolvenční řízení (kapitálové společnosti)

Není-li společnost schopna plnit své závazky, může návrh na její zrušení a následnou likvidaci k soudu podat ona sama, a to na základě usnesení valné hromady, a dále řídicí orgán společnosti, držitel dluhopisu, věřitel či společník. V souladu s čl. 214 odst. 2 písm. a) bodem ii) kapitoly 386 platí, že: společnost je v úpadku a není dle všeho s to dostát svým závazkům, jestliže:

- splatné závazky společnosti nebyly zcela nebo zčásti uhrazeny do dvaceti čtyř týdnů ode dne výkonu vykonatelného titulu exekučními úkony uvedenými v článku 273 občanského soudního řádu; nebo
- soudu bylo uspokojivě prokázáno, že společnost není s to plnit své závazky, přičemž se berou v úvahu podmíněné závazky a budoucí závazky společnosti.

Soud strany vyslyší a rozhodne, zda jsou splněny podmínky prohlášení úpadku, a pokud ano, rozhodne o zrušení společnosti, přičemž za den zahájení insolvenčního řízení se považuje den, kdy byl soudu doručen návrh ve smyslu článku 223 kapitoly 386.

Kdykoliv v době mezi rozhodnutím o zrušení společnosti z důvodu úpadku a podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení k soudu může soud jmenovat dočasný správce a pověřit jej správou majetkové podstaty či podnikání společnosti; rozsah pověření soud určí v rozhodnutí o jmenování dočasný správce. Dočasný správce vykonává svou funkci až do vydání rozhodnutí o likvidaci, popřípadě do rozhodnutí o zamítnutí návrhu na zahájení likvidace, ledaže se své funkce dříve vzdá, popřípadě ledaže je soudem z řádného důvodu odvolán.

Insolvenční řízení – dobrovolná likvidace na základě rozhodnutí věřitelů

Mimo výše uvedené situace je možné společnost zrušit na základě dobrovolného rozhodnutí – jestliže vedení společnosti dospěje k názoru, že aktiva společnosti nedostačují ke krytí jejích závazků, je svolána schůze věřitelů, která jmenuje insolvenčního správce (případně likvidační výbor), který požívá důvěry věřitelů a který bude odpovědný za provedení likvidace společnosti bez nutnosti zahájit soudní řízení. Pravidla tohoto postupu jsou stanovena v článcích 277 a násl. kapitoly 386.

Reorganizace (ozdravný postup)

V případě, že společnost není schopna dostát svým závazkům, popřípadě je-li pravděpodobné, že svým závazkům nebude schopna dostát, může společnost na základě mimořádného usnesení, vedení společnosti na základě rozhodnutí řídicího orgánu společnosti, popřípadě věřitelé společnosti, na které připadá alespoň polovina hodnoty závazků společnosti, podat návrh na povolení reorganizace (ozdravného postupu ve smyslu článku 329B kapitoly 386) Stejně jako v předešlém případě, i v tomto případě se má za to, že společnost je v úpadku a není dle všeho s to dostát svým závazkům, jestliže:

- splatné závazky společnosti nebyly zcela nebo zčásti uhrazeny do dvaceti čtyř týdnů ode dne výkonu vykonatelného titulu exekučními úkony uvedenými v článku 273 občanského soudního řádu; nebo
- soudu bylo uspokojivě prokázáno, že společnost není s to plnit své závazky, přičemž se berou v úvahu podmíněné závazky a budoucí závazky společnosti.

Soud o povolení reorganizace společnosti rozhodne – a rozhodnutí o nařízení reorganizace vydá – ve lhůtě dvaceti pracovních dnů ode dne podání návrhu na uvalení správy na podnik společnosti, a to na dobu stanovenou soudem (v současné době na období jednoho roku, které lze následně prodloužit o období dalšího jednoho roku; v současné době se připravuje novela, která by toto období zkrátila na čtyři měsíce s možností následného prodlužování po čtyřech měsících, a to maximálně na celkovou dobu dvanácti měsíců).

Konkursní řízení (osobní společnosti a osoby samostatně výdělečně činné)

Návrh na zahájení konkursního řízení může proti dlužníkovi či jeho zákonnému zástupci za účelem prohlášení úpadku u běžného soudu prvního stupně (Civil Court, First Hall) podat kterýkoliv věřitel, bez ohledu na to, zda má jeho pohledávka obchodní povahu, či nikoliv, a to i v případě, že závazek dosud není splatný.

Kritériem pro prohlášení úpadku je pozastavení plnění závazků ze strany dlužníka. Soud ve svém rozhodnutí rozhodne o prohlášení úpadku a jmenuje jednoho nebo více správců majetkové podstaty, kteří mají vykonávat jim svěřené funkce ve smyslu kapitoly 13 obchodního zákoníku.

3 Jaký majetek tvoří majetkovou podstatu? Jak se nakládá s majetkem, který dlužník nabyl nebo na něj přešel po zahájení insolvenčního řízení?

Insolvenční řízení (kapitálové společnosti) (včetně dobrovolné likvidace)

Za účelem splnění závazků dlužníka se likvidují veškerá aktiva společnosti. S aktivy, které tvořily součást majetkové podstaty dlužníka, a s aktivy, které na dlužníka přešly v době po zahájení insolvenčního řízení, se zachází bez rozdílu.

Konkursní řízení (osobní společnosti a osoby samostatně výdělečně činné)

V konkursním řízení týkajícím se osob samostatně výdělečně činných a osobních společností tvoří součást majetkové podstaty určené k likvidaci všechna aktiva, jak movitá, tak nemovitá. Okamžikem doručení rozhodnutí o prohlášení úpadku je dlužník ze zákona zbaven správy veškerého svého majetku, ať už souvisí s obchodní činností, či nikoliv, s výhradou výdajů na obživu.

Majetek dlužníka přechází do držení správce majetkové podstaty, který je se souhlasem soudu oprávněn majetek prodat. Majetek dlužníka, který podléhá zkáze, po získání pověření soudu odprodá licencovaný dražitel.

Pověření soudu je vyžadováno i v případě obchodního zboží, které nepodléhá zkáze, a ostatního majetku.

V takovém případě soud správci uloží takový postup, který je v nejlepším zájmu dlužníka a věřitelů, přičemž soud může případně souhlasit s tím, aby správce majetkové podstaty obnovil činnost dlužníka či navýšil jeho aktiva, je-li to rovněž v zájmu věřitelů.

4 Jaké pravomoci má dlužník a jaké insolvenční správce?

Insolvenční řízení (kapitálové společnosti)

Jakmile soud rozhodne o zrušení společnosti z důvodu úpadku, jmenuje insolvenčního správce (insolvenční správce).

Kapitola 386 stanoví, že insolvenčním správcem může být jmenována fyzická osoba, která má kvalifikaci advokáta či certifikovaného veřejného účetního či auditora, popřípadě která je zapsána v obchodním rejstříku jako osoba, která je způsobilá k výkonu funkce insolvenčního správce.

Jako další omezení je stanoveno, že insolvenční správce nesmí vystupovat jako insolvenční správce dané společnosti, jestliže v této společnosti zastával řídicí či kontrolní funkci, popřípadě v rámci společnosti či v souvislosti se společností zastával jinou funkci, a to kdykoliv v období čtyř let přede dnem zrušení společnosti.

Soud má při rozhodování o tom, kdo ponese náklady spojené s odměnou insolvenčního správce, široký prostor pro uvážení. Obecně platí, že odměna insolvenčního správce se hradí z aktiv společnosti. Jestliže však aktiva společnosti nepostačují, může soud nařídít, že náklady nesou jiné (propojené) osoby, a to v souladu s usnesením soudu.

Článek 296 kapitoly 386 stanoví, že pravomoci vedoucích pracovníků společnosti (vedení a statutárních orgánů) okamžikem jmenování insolvenčního správce zanikají, a tedy ani vedoucí představitelé, včetně případných pověřenců, ani členové statutárních orgánů nemohou jménem a na účet uvedené společnosti v likvidaci jednat. Insolvenční správce převezme do opatrování či pod svou kontrolu všechen majetek a všechna práva, o nichž se důvodně domnívá, že náleží společnosti.

Článek 238 kapitoly 386 stanoví, že insolvenční správce má v soudem nařízeném likvidačním řízení pravomoc se souhlasem soudu či likvidačního výboru:

- jménem společnosti a na její účet zahájit soudní řízení, popřípadě v nich společnost hájit;
- vykonávat obchodní činnost společnosti, je-li to nezbytné pro její úspěšnou likvidaci;
- uspokojit věřitele, a to v souladu s jejich pořadím stanoveným zákonem;
- uzavírat dohody a ujednání s věřiteli a s osobami, které tvrdí, že jsou věřiteli, popřípadě osobami, kterým svědčí určitý nárok, či které tvrdí, že mají vůči společnosti pohledávku, ať současnou či budoucí, podmíněnou či nepodmíněnou, zajištěnou, případně pohledávku na náhradu škody, o které bylo nebo může být rozhodnuto, a postoupit takovou záležitost k rozhodčímu řízení;
- obracet se na společníky či údajné společníky a uzavírat dohody či ujednání ohledně dluhů, závazků a pohledávek společnosti, současných či budoucích, podmíněných či nepodmíněných, zajištěných, případně nároků na náhradu škody, které existují či údajně existují mezi společností a společníkem či údajným společníkem nebo jiným dlužníkem či údajným dlužníkem, a všech otázek, které se jakýmkoliv způsobem týkají nebo ovlivňují aktiva nebo likvidaci společnosti, a to za sjednaných podmínek, a přijímat záruku za jejich splnění, popřípadě je promíjet;
- zastupovat společnost ve všech záležitostech a činit úkony nezbytné pro likvidaci společnosti a rozdělení výtěžku.

Není-li ustaven likvidační výbor, může soud rozhodnout, že k výkonu pravomocí uvedených v bodech a) a b) výše insolvenční správce nepotřebuje souhlas soudu.

Obecně platí, že insolvenční správce má při soudně nařízené likvidaci následující pravomoci:

- prodat movitý a nemovitý majetek společnosti, včetně veškerých práv, a to formou veřejné dražby nebo soukromoprávní smlouvy, přičemž mu náleží pravomoc prodat veškerý majetek nebo jakoukoliv jeho část;
- provádět veškeré úkony a jménem a na účet společnosti uzavírat jakékoliv dohody, vystavovat potvrzení a jiné listiny;
- zajistit nezbytné finance na zajištěná aktiva společnosti;
- pověřit jiného insolvenčního správce, aby jej v určitých záležitostech zastupoval a jednal za něho.

Výkon pravomocí, které insolvenčnímu správci v rámci soudně nařízené likvidace společnosti světuje tento článek, podléhá soudnímu dohledu, přičemž kterýkoliv věřitel či společník se mohou v souvislosti s výkonem nebo navrhovaným výkonem těchto pravomocí obrátit na soud.

Jestliže soud v době mezi rozhodnutím o zrušení společnosti z důvodu insolvence a podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení jmenuje dočasného správce, pravomoci vedoucích pracovníků společnosti rovněž zanikají, a to v rozsahu, ve kterém soud dočasného správce pověří správou majetku či podniku společnosti, jak může soud upřesnit v rozhodnutí o jmenování tohoto správce.

Reorganizace (ozdravný postup)

Čl. 329B odst. 6 písm. a) kapitoly 386 stanoví, že po dobu účinnosti rozhodnutí o ozdravném postupu (reorganizaci společnosti) společnost nadále vykonává svou běžnou činnost, a to pod řízením zvláštního správce.

Zvláštním správcem je osoba, o které soud konstatoval, že byla uspokojivě prokázána její způsobilost a zkušenost s řízením podniku, má odpovídající kvalifikaci a se svým jmenováním souhlasí, přičemž ve vztahu k jejímu jmenování není dán střet zájmů.

Odměnu zvláštního správce hradí společnost. Soud v rozhodnutí o jmenování zvláštního správce určí lhůtu ne delší než deset pracovních dní od vydání rozhodnutí o reorganizaci, během níž společnost u soudu složí finanční částku, popřípadě soudu nabídne jinou vhodnou záruku či srovnatelné opatření, které dostačuje ke krytí odměny zvláštního správce a poplatků souvisejících s jeho jmenováním.

Okamžikem jmenování zvláštního správce se pozastavuje výkon veškerých práv, které společnosti vyplývají ze zákona či z ustavujících dokumentů, ledaže k jejich výkonu udělil zvláštní správce souhlas, přičemž lze udělit generální souhlas či souhlas ke konkrétnímu úkonu nebo úkonům. Nebyl-li souhlas udělen, odpovídající práva vykonává zvláštní správce.

Zvláštní správce má obecně pravomoc:

- převzít do opatrování či pod svou kontrolu veškerý majetek společnosti, přičemž je nadále odpovědný za řízení společnosti, podniku a majetku a dohled nad nimi;
- odvolávat ředitele společnosti a jmenovat do funkce vedoucích pracovníků jakoukoliv fyzickou osobu, přičemž o tomto postupu nejprve informuje soud;
- najímat osoby za účelem zajištění odborných a administrativních služeb a zavazovat společnost k úhradě odpovídajících odměn a poplatků; a dále
- svolávat schůze společníků či věřitelů společnosti.

S předchozím výslovným pověřením soudu má zvláštní správce navíc pravomoc:

- zavazovat společnost na dobu delší než šest měsíců;

ii) ukončit pracovní poměr zaměstnanců společnosti, jestliže to považuje za nezbytné pro zajištění životaschopného pokračování činnosti společnosti, a to jako celku i jejích částí;

Konkursní řízení (osoby samostatně výdělečně činné a osobní společnosti)

Jak bylo uvedeno výše, v případě osob samostatně výdělečně činných a osobních společností stanoví použitelnou právní úpravu obchodní zákoník, a to konkrétně v hlavě upravující konkurs.

Pokud jde o pravomoci insolvenčního správce v konkursním řízení, insolvenční správce se označuje jako „správce majetkové podstaty“ (*curator*), přičemž „správcem majetkové podstaty“ je osoba (či osoby), kterou soud považuje za vhodnou pro řádný výkon povinností dané funkce, přičemž „správcem majetkové podstaty“ může být i osoba, která má k dlužníkovi vztah, popřípadě je věřitelem dlužníka.

Jakmile se správce ujme své funkce, přechází všechna majetka a jakákoliv práva dlužníka do jeho držení. Úpadce je povinen přijmout všechna nezbytná opatření, aby zajistil výkon svých práv vůči svým dlužníkům, a rovněž zapsat do veřejného rejstříku jakoukoliv případnou hypotéku týkající se majetku jeho dlužníků. Správce majetkové podstaty je ze své činnosti odpovědný dlužníkovi.

Správce majetkové podstaty je rovněž povinen podat žalobu na zaplacení splatných dluhů dlužníkovi, ale není oprávněn uzavírat v těchto věcech jakékoliv dohody či postupovat jakékoliv spory do rozhodčího řízení, ledaže obdržel písemný souhlas většiny věřitelů dlužníka, počítáno podle hodnoty jejich pohledávek, a rovněž souhlas soudu.

Správce majetkové podstaty do jednoho měsíce od doručení rozhodnutí o prohlášení úpadku sestaví soupis majetku dlužníka.

Věřitelé jsou oprávněni do tohoto soupisu nahlížet, přičemž jak věřitel, tak úpadce jsou povinni při sestavování soupisu poskytnout součinnost.

Soupis obsahuje ucelený seznam veškerého majetku dlužníka, doplněný o jeho popis a ocenění.

Správce majetkové podstaty nemůže s majetkem nakládat bez souhlasu soudu, přičemž celý postup podléhá veřejné kontrole. Výtěžek z prodeje, který správce majetkové podstaty jménem úpadce uskuteční, se zaznamená a veškeré doklady a faktury se řádně zdokumentují.

Soud má právo po správci majetkové podstaty, dlužníkovi a věřitelích požadovat sdělení veškerých informací, které považuje za nezbytné, a to pod přísahou.

Pokud jde o práva úpadce (míněno dlužníka v úpadku – fyzické osoby nebo osobní společnosti), úpadce má právo dohlížet, zda správce majetkové podstaty záležitosti úpadce spravuje v souladu se zákonem a řádně.

Úpadce má právo obrátit se na soud v případě, že opatření přijatá správcem majetkové podstaty jsou v rozporu s podmínkami, které ve svém rozhodnutí stanovil soud, popřípadě pokud správce ne hospodářsky řádně.

Účetnictví úpadce musí být vždy k dispozici k nahlédnutí, což znamená, že úpadce má právo být informován o tom, jaká opatření správce majetkové podstaty jmenovaný soudem činí, a kontrolovat je.

Úpadce má rovněž právo na pravidelnou výplatu prostředků pro obživu, což znamená, že soud povolí vyčlenění finančních prostředků z majetku úpadce, které bude správce majetkové podstaty vyplácet jakožto prostředky pro obživu úpadce a jeho rodinu, a to za podmínky, že není důvod předpokládat, že se úpadce dopustil podvodného jednání.

5 Za jakých podmínek lze uplatnit započtení pohledávek?

Insolvenční a reorganizační řízení (kapitálové společnosti) / konkursní řízení (osobní společnosti a osoby samostatně výdělečně činné)

Kapitola 459 stanoví, že jakákoliv ustavení o započtení pohledávek či jiná smluvní ujednání, která stanoví nebo se týkají započtení nebo vypořádání částek vzájemně mezi stranami splatných, pokud jde o vzájemné pohledávky, vzájemné dluhy či jiné vzájemné závazky, jsou vykonatelná v souladu s jejich podmínkami, bez ohledu na to, zda před úpadkem, či po něm, a to ve vztahu ke vzájemným dluhům, vzájemným pohledávkám a vzájemným závazkům, které vznikly nebo k nimž došlo v době před úpadkem ve vztahu k jedné ze stran, a sice vůči:

- smluvním stranám dané smlouvy,
- ručiteli či jiné osobě, která za osobu, která je stranou smlouvy, poskytla záruku,
- insolvenčnímu správci, likvidátorovi, správci majetkové podstaty, správci, zvláštnímu správci či osobě vykonávající obdobnou funkci ve vztahu ke smluvní straně a
- věřitelům smluvních stran.

To neplatí v případě dohod o započtení, které byly uzavřeny v době, kdy druhá smluvní strana věděla nebo měla vědět, že byl podán návrh na zrušení společnosti a likvidaci z důvodu úpadku, popřípadě že společnost ve smyslu platné právní úpravy podnikla formální opatření za účelem zrušení a likvidace společnosti z důvodu úpadku.

Výše uvedené pravidlo rovněž neplatí v případě, že dlužníkem v úpadku je fyzická osoba (jiná, než osoba samostatně výdělečně činná) či obchodní společnost ve formě jiné, než osobní společnosti (veřejná obchodní společnost a komanditní společnost) a druhá strana věděla nebo měla vědět o okolnostech uvedených ve vztahu k dlužníkovi v předcházejícím odstavci.

Prohlášením úpadku druhé smluvní strany neruší smluvní ujednání nebo zmocnění opravňující provést započtení.

Dále je stanoveno, že žádná jiná ustanovení vnitrostátního práva neomezují ani nezpůsobí odklad použití smluvních ujednání týkajících se započtení, která by jinak byla vykonatelná, a žádné rozhodnutí či předběžné opatření soudu nebo obdobné rozhodnutí vydané soudem nebo jiným subjektem či řízení jakékoliv povahy nemá na započtení žádný vliv. Nicméně bez ohledu na předchozí odstavce platí, že ustanovení zákona, která stanoví, že započtení je v konkrétním případě nevykonatelné z důvodu podvodu nebo z obdobných důvodů, se uplatní vždy, a obdobně nelze uznat vykonatelnost ujednání o započtení v případě, že na základě smluvního ujednání je započtení neplatné z důvodu podvodu či obdobného důvodu.

Zákon stanoví, že smluvní strany se mohou:

dohodnout na systému či mechanismu, který jim umožní převést nefinanční závazek na peněžní závazek odpovídající hodnoty a vzít hodnotu tohoto závazku v potaz pro účely započtení,

dohodnout na směnném kurzu nebo metodě stanovení směnného kurzu, který se uplatní při započtení nebo vypořádání částek v různých měnách, a stanovit měnu, ve které má být provedena platba výsledné částky po provedení započtení;

dohodnout, že jakékoliv transakce a jiné úkony v souladu se smlouvou, identifikované jednotlivě nebo odkazem na určitý druh nebo skupinu transakcí či úkonů, se pro účely započtení nebo vypořádání považují za jedinou transakci či úkon a že strany smlouvy, jakož i případný insolvenční správce, likvidátor, správce majetkové podstaty, správce, zvláštní správce či jiná osoba vykonávající pro smluvní strany určitou funkci a soudy ve vztahu ke všem těmto transakcím a úkonům jednají tak, jako by se jednalo o jedinou transakci či úkon.

6 Jaké účinky má insolvenční řízení na probíhající smlouvy, jichž je dlužník smluvní stranou?

Insolvenční řízení (kapitálové společnosti)

Článek 303 kapitoly 386 stanoví, že jakákoliv ujednání spojená s přednostním postavením, hypotékou či jinými zatíženími, převodem majetku či práv a jiným nakládáním s nimi, jakož i jakékoliv platby, úkony či jiná jednání týkající se majetku či práv, která společnost učinila **v době šesti měsíců před zrušením společnosti**, se považují za jednání poškozující věřitele, jestliže taková transakce byla provedena **bez přiměřeného protiplnění** nebo šlo o **zvýhodňující právní jednání**, a to bez ohledu na to, zda šlo o bezúplatný nebo nevýhodný právní úkon. V takovém případě je daný úkon neplatný (poškozování věřitelů).

Jednání bez přiměřeného protiplnění je definováno takto:

a) společnost provede transakci bez přiměřeného protiplnění, jestliže:

i) společnost poskytne dar, popřípadě provede jinou transakci za podmínek, kdy společnost neobdrží žádné protiplnění, nebo

ii) společnost provede transakci za protiplnění, jehož hodnota vyjádřená v penězích je výrazně nižší než hodnota plnění, které poskytla společnost;

Zvýhodňující jednání je definováno takto:

b) společnost se vůči osobě dopustí zvýhodňujícího jednání, jestliže:

i) daná osoba je věřitelem společnosti, popřípadě ručitelem za dluhy či jiné závazky společnosti; a dále

ii) společnost se dopustí jednání, popřípadě opomenutí, v jehož důsledku se daná osoba v případě likvidace společnosti z důvodu úpadku dostane do výhodnějšího postavení, než ve kterém by byla, kdyby k danému jednání či opomenutí nedošlo.

To neplatí v případě, že osoba, již bylo jednání či opomenutí společnosti ku prospěchu, prokáže, že nevěděla a ani neměla důvod se domnívat, že společnost hrozí zrušení v důsledku úpadku.

S výjimkou výše uvedených ustanovení nemá žádné jiné ustanovení na smlouvy přímý vliv.

Reorganizace (ozdravný postup)

Vnitrostátní právo neupravuje žádné zvláštní účinky reorganizačního řízení na smlouvy.

Konkursní řízení (osobní společnosti a osoby samostatně výdělečně činné)

V souladu s obchodním zákoníkem, konkrétně v souladu s článkem 485, je možné prohlásit za neplatný jakákoliv právní úkon, jehož předmětem je převod majetku či závazku, popřípadě vzdání se právního nástupnictví, a který dlužník provedl jako bezplatný nebo nevýhodný právní úkon a jehož účelem je poškození věřitelů.

Na rozdíl od zákona o obchodních společnostech, obchodní zákoník nestanovuje lhůtu jako článek 303 kapitoly 386 zákonů Maltéské republiky.

Ve výše uvedených případech platí, že právní úkon lze prohlásit za neplatný, jestliže dlužník v úpadku věděl o existenci okolností vedoucích k prohlášení konkursu.

7 Jaké účinky má insolvenční řízení na řízení zahájená jednotlivými věřiteli (s výjimkou probíhajících soudních řízení)?

Insolvenční řízení (kapitálové společnosti)

Jakmile dojde k zahájení insolvenčního řízení (soud rozhodne o zrušení společnosti z důvodu úpadku), **přerušují** se soudní a jiná řízení vůči společnosti nebo jejímu majetku, ledaže soud dá svolení k jejich pokračování a řízení probíhá za podmínek stanovených soudem. Zákon nestanoví, v jakých případech soud umožní, aby věřitel řízení vůči společnosti obnovil, nicméně platí obecná zásada, že v průběhu insolvenčního řízení jsou aktiva společnosti spravována řádným způsobem ve prospěch všech věřitelů a že konkrétní věřitelé by neměli získat výhodu tím, že vůči společnosti vedou řízení.

Reorganizace (ozdravný postup)

Vnitrostátní právo stanoví, že po dobu reorganizace (ozdravného postupu) se řízení přerušují. Čl. 329B odst. 4 kapitoly 386 stanoví, že okamžikem podání návrhu na reorganizaci (ozdravný postup), a není-li zamítnut, popřípadě v průběhu reorganizačního řízení:

a) všechna probíhající či nová řízení o návrzích na likvidaci se přerušují;

b) nelze přijmout rozhodnutí o zrušení a následné likvidaci společnosti a taková rozhodnutí jsou neúčinná;

c) pozastavuje se uspokojování všech pohledávek peněžité povahy vůči společnosti, stejně jako jejich úročení;

d) po dobu trvání nájmu nesmí nájemce, případě osoba, které se platí nájem, vykonat právo na ukončení nájmu prostor pronajatých dané společnosti z toho důvodu, že společnost neplní nájemní podmínky, ledaže s tím soud vysloví souhlas a za podmínek stanovených soudem;

e) nelze činit kroky k uspokojení ze zástav vůči majetku společnosti, ani zadržet zboží, které společnost drží na základě nájemní či kupní smlouvy, ledaže s tím soud vysloví souhlas a za podmínek stanovených soudem;

f) proti společnosti či jejímu majetku nelze vydat žádné předběžné či obdobné opatření uvedené v kapitole 16 občanského soudního řádu, ledaže s tím soud vysloví souhlas a za podmínek stanovených soudem; a dále

g) proti společnosti či jejímu majetku nelze zahájit žádné soudní řízení ani v takovém řízení nelze pokračovat, ledaže s tím soud vysloví souhlas a stanoví konkrétní podmínky.

Konkursní řízení (osobní společnosti a osoby samostatně výdělečně činné)

Jakmile byl v rámci konkursního řízení proti osobě samostatně výdělečně činné či osobní společnosti soudem jmenován správce majetkové podstaty, veškeré právní úkony vůči osobě a majetku úpadce lze činit výhradně vůči správci či správčům majetkové podstaty, a nikoliv vůči úpadci, a to v souladu s článkem 500 kapitoly 13.

Věřitel má právo dohlížet a ověřovat, jakým způsobem správce majetkové podstaty spravuje úpadce, a v případě, že správce majetkové podstaty jeho práva poškozuje, má právo obrátit se na soud.

V rámci ozdravného postupu má soud pravomoc vydat rozhodnutí s dočasnou platností, jehož účelem je poskytnout čas k obnově řádného fungování úpadce.

Na rozdíl od ozdravného postupu v případě kapitálových společností však věřitelé mohou žalovat správce majetkové podstaty, který zastupuje osobu samostatně výdělečně činnou nebo osobní společnost v úpadku.

8 Jaké účinky má insolvenční řízení na pokračování soudních řízení, které probíhají v okamžiku zahájení insolvenčního řízení?

Insolvenční řízení (kapitálové společnosti)

Jakmile dojde k zahájení insolvenčního řízení (soud rozhodne o zrušení společnosti z důvodu úpadku), **přerušují** se soudní a jiná řízení vůči společnosti nebo jejímu majetku, ledaže k soud dá svolení k jejich pokračování a řízení probíhá za podmínek stanovených soudem. Zákon nestanoví, v jakých případech soud umožní, aby věřitel řízení vůči společnosti obnovil, nicméně platí obecná zásada, že v průběhu insolvenčního řízení jsou aktiva společnosti spravována řádným způsobem ve prospěch všech věřitelů a že konkrétní věřitelé by neměli získat výhodu tím, že vůči společnosti vedou řízení.

Reorganizace (ozdravný postup)

Vnitrostátní právo stanoví, že po dobu reorganizace (ozdravného postupu) se řízení přerušují. Čl. 329B odst. 4 kapitoly 386 stanoví, že okamžikem podání návrhu na reorganizaci (ozdravný postup), a není-li zamítnut, popřípadě v průběhu reorganizačního řízení:

a) všechna probíhající či nová řízení o návrzích na likvidaci se přerušují;

b) nelze přijmout rozhodnutí o zrušení a následné likvidaci společnosti a taková rozhodnutí jsou neúčinná;

c) pozastavuje se uspokojování všech pohledávek peněžité povahy vůči společnosti, stejně jako jejich úročení;

d) po dobu trvání nájmu nesmí nájemce, případě osoba, které se platí nájem, vykonat právo na ukončení nájmu prostor pronajatých dané společnosti z toho důvodu, že společnost neplní nájemní podmínky, ledaže s tím soud vysloví souhlas a za podmínek stanovených soudem;

e) nelze činit kroky k uspokojení ze zástav vůči majetku společnosti, ani zadržet zboží, které společnost drží na základě nájemní či kupní smlouvy, ledaže s tím soud vysloví souhlas a za podmínek stanovených soudem;

- f) proti společnosti či jejímu majetku nelze vydat žádné předběžné či obdobné opatření uvedené v kapitole 16 občanského soudního řádu, ledaže s tím soud vysloví souhlas a za podmínek stanovených soudem; a dále
- g) proti společnosti či jejímu majetku nelze zahájit žádné soudní řízení ani v takovém řízení nelze pokračovat, ledaže s tím soud vysloví souhlas a stanoví konkrétní podmínky.

Konkursní řízení (osobní společnosti a osoby samostatně výdělečně činné)

Vnitrostátní právní úprava v obchodním zákoníku žádné přerušení řízení nestanoví. Na žádost správce majetkové podstaty je však možné, aby o takovém podání rozhodoval stejný soudce, který vede insolvenční řízení, tak aby tento soudce mohl postupovat v konkursním řízení způsobem, který zaručí ochranu práv a povinností úpadce a zajistí, že budou v souladu s žádostí věřitele vyslyšena práva věřitele a bude rozhodnuto s přihlédnutím k těmto právům.

9 Jaké jsou hlavní rysy účasti věřitelů na insolvenčním řízení?

Insolvenční řízení (kapitálové společnosti)

Věřitelé se mohou insolvenčního řízení účastnit, jestliže prokážou právní zájem, na jehož základě by mohli činit podání v soudním řízení.

O průběhu řízení věřitele informuje insolvenční správce, který rovněž pořádá schůze, přičemž věřitelé mají právo předkládat svá vyjádření.

Reorganizace (ozdravný postup)

Článek 329B kapitoly 329B výslovně stanoví, že soud i zvláštní správce jednají mimo jiné v nejlepším zájmu věřitelů.

Zvláštní správce je rovněž povinen svolávat schůze věřitelů, přičemž první se musí konat nejpozději do jednoho měsíce od jeho jmenování.

V rámci těchto schůzí je zvláštní správce povinen ustavit společný výbor věřitelů a společníků, který mu bude poskytovat součinnost a konzultace nezbytné pro správu záležitostí, podniku a majetku společnosti a obnovu její životaschopnosti.

Konkursní řízení (osobní společnosti a osoby samostatně výdělečně činné)

Věřitelé mohou v konkursním řízení intervenovat a účastnit se jej, jestliže prokážou právní zájem, na jehož základě by mohli činit podání v soudním řízení.

O průběhu řízení věřitele informuje správce majetkové podstaty, který rovněž pořádá schůze, přičemž věřitelé mají právo předkládat svá vyjádření.

Věřitelé mají právo hlasovat a dát konečný souhlas s navrženým řešením, přičemž se vyžaduje souhlas tří čtvrtin věřitelů s uznanými pohledávkami, počítáno podle jejich hodnoty.

10 Jakým způsobem může insolvenční správce používat majetek v majetkové podstatě nebo s ním nakládat?

Insolvenční řízení (kapitálové společnosti)

Insolvenční správce je oprávněn majetek prodat na základě nejvýhodnější nabídky.

Reorganizace (ozdravný postup)

Zvláštní správce není oprávněn nakládat s majetkem společnosti bez zvláštního souhlasu soudu nebo jiným způsobem, než stanoví ozdravný plán, který je následně schválen soudem, ať už se změnami, nebo beze změn. V každém případě však způsob nakládání s aktivy společnosti stanoví nebo schválí soud.

Konkursní řízení (osobní společnosti a osoby samostatně výdělečně činné)

V rámci konkursního řízení může správce majetkové podstaty majetek společnosti zcizit na základě nejvýhodnější nabídky za aktiva společnosti a se souhlasem soudu.

V případě ozdravného postupu u úpadce stanoví článek 498 kapitoly 13, že správce majetkové podstaty se řídí ozdravným plánem; nicméně soudu je ponechán široký prostor pro uvážení, pokud jde o pokyny ohledně nejvýhodnějšího postupu z hlediska zájmů úpadce a jeho věřitelů.

Věřitel se nicméně proti rozhodnutí soudce může bránit, pokud důvodně prokáže, že daný postup není v zájmu věřitelů.

11 Jaké pohledávky mají být přihlášeny za majetkovou podstatou dlužníka a jak se nakládá s pohledávkami, které vznikly po zahájení insolvenčního řízení?

Insolvenční řízení (kapitálové společnosti)

Mezi pohledávkami, které vznikly v době před zahájením insolvenčního řízení a po něm, není činěn žádný rozdíl. V rámci insolvenčního řízení je však soud oprávněn, nepostačují-li aktiva k uspokojení závazků, rozhodnout o úhradě nákladů, poplatků a výdajů spojených se zrušením a likvidací společnosti z jejich aktiv v takovém pořadí priority, jaké soud považuje za vhodné, přičemž soud vezme v úvahu následující obecné pořadí přednosti:

- a) náklady, které úřední likvidátor či insolvenční správce řádně vynaložil při správě, realizaci či shromažďování aktiv společnosti;
- b) jakékoliv další náklady či výdaje úředního likvidátora (*official receiver*) nebo náklady či výdaje, které vznikly v rámci výkonu jeho pravomocí, a to včetně nákladů a výdajů vzniklých v souvislosti s podnikáním společnosti;
- c) odměna dočasného správce, je-li vyplácena;
- d) náklady navrhovatele, včetně nákladů dalších osob uvedených v návrhu, jestliže je soud schválil;
- e) odměna zvláštního správce, je-li vyplácena;
- f) částka splatná osobě zaměstnané či pověřené za účelem poskytnutí součinnosti při přípravě výkazů či účetnictví;
- g) příspěvek poskytnutý na základě rozhodnutí soudu za účelem krytí nákladů spojených s žádostí o zproštění povinnosti předložit zprávy o činnosti, popřípadě o prodloužení lhůty pro předložení této zprávy;
- h) nezbytné výdaje insolvenčního správce, které mu vznikly v rámci výkonu správy, včetně výdajů členů likvidačního výboru či jejich zástupců, s nimiž insolvenční správce vyslovil souhlas;
- i) odměna osob, které insolvenční správce najal za účelem poskytování služeb společnosti, jak stanoví či povoluje ustanovení kapitoly 386;
- j) odměna úředního likvidátora a insolvenčního správce.

Reorganizace (ozdravný postup)

Nepoužije se.

Konkursní řízení (osobní společnosti a osoby samostatně výdělečně činné)

Mezi pohledávkami, které vznikly v době před zahájením konkursního řízení a po něm, není činěn žádný rozdíl. V rámci konkursního řízení je však soud oprávněn, nepostačují-li aktiva k uspokojení závazků, rozhodnout o úhradě nákladů, poplatků a výdajů spojených se zrušením a likvidací společnosti z jejich aktiv v takovém pořadí priority, jaké soud považuje za vhodné, přičemž soud vezme v úvahu následující obecné pořadí přednosti:

- a) náklady správce majetkové podstaty řádně vynaložené při správě, realizaci či shromažďování aktiv společnosti;
- b) jakékoliv další náklady či výdaje, které vznikly správci majetkové podstaty či v rámci výkonu jeho pravomocí, a to včetně nákladů a výdajů vzniklých v souvislosti s podnikáním společnosti;
- c) odměna správce majetkové podstaty, je-li vyplácena;
- d) náklady navrhovatele, včetně nákladů dalších osob uvedených v návrhu, jestliže je soud schválil;
- e) odměna zvláštního správce a notáře, je-li vyplácena;
- f) částka splatná osobě zaměstnané či pověřené za účelem poskytnutí součinnosti při přípravě výkazů či účetnictví;
- g) příspěvek poskytnutý na základě rozhodnutí soudu za účelem krytí nákladů spojených s žádostí o zproštění povinnosti předložit zprávu o činnosti, popřípadě o prodloužení lhůty pro předložení této zprávy;

h) nezbytné výdaje správce majetkové podstaty, které mu vznikly v rámci výkonu správy, včetně výdajů členů výboru, je-li zřízen, či jejich zástupců, s nimiž správce vyslovil souhlas;

Jakmile jsou tyto náklady uhrazeny, jsou uspokojeni zajištění věřitelé, a to podle data přihlášení pohledávky, a následně všichni ostatní věřitelé podle pořadí přihlášení pohledávek. Pokud finanční prostředky nedostačují pro uspokojení všech ostatních pohledávek (nezajištěných) věřitelů, je pořadí jejich pohledávek totožné.

12 Jaká pravidla platí pro přihlašování, přezkum a uznávání pohledávek?

Insolvenční řízení (kapitálové společnosti)

O uznání pohledávek rozhoduje insolvenční správce. Vnitrostátní právo neupravuje způsob přihlašování pohledávek. Je třeba zdůraznit, že jestliže je insolvenčním správcem jmenován úřední likvidátor (*official receiver*), použije se pro přihlašování pohledávek následující formulář:

OFFICIAL RECEIVER

c/o MFSA

Notabile Road

Attard, BKR3000

Informace o zrušené společnosti				
1	Název a registrační číslo			
2	Zrušena ke dni			
Údaje o věřiteli				
3	Jméno a příjmení / název / registrační číslo			
4	Adresa			
5	E-mail			
6	Telefon / mobilní telefon		/	
Informace o pohledávce				
7	Celková hodnota pohledávky, včetně nekapitalizovaného úroku ke dni zrušení společnosti			
8	Celková hodnota nekapitalizovaného úroku ke dni zrušení společnosti			
9	Popis vzniku pohledávky, včetně uvedení relevantních dat			
			(Je-li to zapotřebí, připojte dodatečné listy.)	
10	Podrobnosti o dokumentech a jiných důkazech na podporu pohledávky (připojte úředně ověřenou kopii a dokumenty průběžně očísľujte)			
			(Je-li to zapotřebí, připojte dodatečné listy)	
Informace o zajištění (bylo-li poskytnuto)				
11	Popis druhu poskytnutého zajištění			
			(Je-li to zapotřebí, připojte dodatečné listy)	
12	Datum, kdy bylo zajištění poskytnuto			
13	Hodnota zajištěného dluhu			
Prohlášení věřitele				
14	Já, níže podepsaný, tímto prohlašuji, že informace uvedené v tomto formuláři jsou podle mého nejlepšího vědomí pravdivé, správné a úplné:			
	Podpis věřitele	Jméno a příjmení hůlkovým písmem	Číslo průkazu totožnosti	
15	V případě podpisu za právnickou osobu vyplňte následující rubriku: Jménem a na účet _____ Reg. č. _____ z titulu funkce _____.			

Pokud jde o lhůtu, během které lze pohledávky přihlásit, ustanovení článku 255 kapitoly 386 svěřuje soudu pravomoc stanovit lhůtu nebo lhůty, ve kterých věřitelé musí prokázat své pohledávky, přičemž v opačném případě jsou vyloučeni z rozdělení likvidačního zůstatku až do chvíle, než své pohledávky prokáží.

Reorganizace (ozdravný postup)

Vnitrostátní právo neobsahuje žádnou úpravu *ad hoc* týkající se účinků reorganizačního řízení na přihlašování, přezkum a uznávání pohledávek.

13 Jaká pravidla platí pro rozdělování výtěžku? Jaké je pořadí pohledávek a práv věřitelů?

Insolvenční řízení (kapitálové společnosti)

Je třeba poznamenat, že maltské právo u insolvenčního řízení nestanovuje vymezené pořadí věřitelů, neboť právní úprava pořadí věřitelů není obsažena ve zvláštním právním předpise, nýbrž ji obsahuje řada různých právních předpisů. Právní předpisy, které upravují pořadí věřitelů, jsou:

Článek 302 kapitoly 386 stanoví, že v případě likvidace společnosti, jejíž aktiva nestačí k uspokojení jejich závazků, se práva zajištěných a nezajištěných věřitelů, přednost a pořadí jejich pohledávek řídí zákonem účinným v rozhodné době.

Článek 535 kapitoly 13 rovněž stanoví, že pořadí věřitelů, jimž svědčí zástava, privilegované (přednostní) postavení či hypotéka, se řídí zákonem účinným v rozhodné době.

Jak článek 535 kapitoly 13, tak článek 302 kapitoly 386 stanoví, že pořadí pohledávek se řídí zákonem účinným v rozhodné době.

V maltském právu je zásada rovnocennosti pohledávek nepřímou vyjádřena v článku 1996 občanského zákoníku, kapitola 16, který stanoví, že zákonnými důvody přednosti jsou přednostní postavení, hypotéka a oddělení jmění. Zákon rovněž stanoví, že věřitel má právo stávající či budoucí nárok na platbu, výkon, pořadí či jakákoliv jiná obdobná stávající či budoucí práva učinit podřízeným, odložit jej, vzdát se jej či jej jinak upravit ve prospěch jiné osoby. Takové podřízení, odklad, vzdání se, úprava či obdobná změna může být učiněna ve formě dohody či jednostranného prohlášení vůči jakékoliv osobě, včetně jiného věřitele, ať už předem určeného či určeného v době vstupu takové dohody v platnost či v době prohlášení.

Tyto rozdíly v pořadí jsou tedy založeny dohodou. Z toho vyplývá, že není-li dáno přednostní postavení, hypotéka či oddělení jmění, platí, že pohledávky věřitelů mají stejné pořadí.

V návaznosti na výše uvedené je nezbytné zkoumat různé zvláštní zákony, které stanovují prioritu určitých pohledávek, jako například zákon o dani z přidané hodnoty, kapitola 406, zákoník práce a průmyslových vztahů, kapitola 452, a zákon o sociálním zabezpečení, kapitola 318.

Článek 62 zákona o dani z přidané hodnoty uvádí:

„Komisariát má zvláštní přednostní postavení ohledně aktiv tvořících součást hospodářské činnosti osoby ve vztahu k dani splatné danou osobou ve smyslu tohoto zákona, přičemž tato dlužná daň má bez ohledu na ustanovení jiných právních předpisů přednostní postavení přede všemi ostatními privilegovanými pohledávkami, s výhradou pohledávek s obecnou předností a dluhů uvedených v článku 2009 písm. a) nebo b) občanského zákoníku.“

Článek 20 zákoníku práce a průmyslových vztahů uvádí:

„Bez ohledu na ustanovení ostatních právních předpisů pohledávka zaměstnance odpovídající současné mzdě splatné zaměstnanci zaměstnavatelem maximálně za tři měsíce a náhrada za dovolenou, která zaměstnanci náleží, společně s náhradou splatnou zaměstnanci v případě ukončení pracovního poměru, případně odpovídající výpovědi, je přednostní pohledávkou za majetkem zaměstnavatele a je splatná přednostně přede všemi ostatními pohledávkami, ať už přednostními, či hypotekárními:

Výše uvedené je vždy podmíněno tím, že maximální výše přednostní pohledávky nesmí překročit hodnotu odpovídající vnitrostátní minimální mzdě splatné v době vzniku pohledávky za dobu šesti měsíců.“

Článek 3 zákona o sociálním zabezpečení uvádí:

„Bez ohledu na ustanovení jiných právních předpisů pohledávka ředitele v jakékoliv výši splatná ve formě příspěvku první či druhé třídy ve smyslu tohoto článku se považuje za přednostní pohledávku, přičemž v případě první třídy je postavena na roveň mezd zaměstnanců za aktivity zaměstnavatele a v případě příspěvku druhé třídy za jměním dané osoby samostatně výdělečně činné, a je splatná přednostně před jakýmkoliv jinými pohledávkami (s výhradou mezd), ať už přednostními či zástavou zajištěnými (hypotekárními).“

Články 2088 až 2095 občanského zákoníku navíc přímo upravují pořadí přednostních pohledávek. Kromě jiného je zde stanoveno, že pohledávky se hradí podle pořadí, ve kterém byly zapsány. Hypotéky, které byly zapsány ve stejný den, mají stejné pořadí.

V rámci insolvenčního řízení je však soud oprávněn (a ve většině případů svého práva využívá), nepostačují-li aktiva k uspokojení závazků, rozhodnout o úhradě nákladů, výdajů a poplatků spojených se zrušením a likvidací společnosti z jejich aktiv v takovém pořadí priority, jaké soud považuje za vhodné, přičemž vezme v úvahu následující obecné pořadí přednosti:

- a) náklady, které úřední likvidátor či insolvenční správce řádně vynaložil při správě, realizaci či shromažďování aktiv společnosti;
- b) jakékoliv další náklady či výdaje úředního likvidátora nebo náklady či výdaje, které vznikly v rámci výkonu jeho pravomocí, a to včetně nákladů a výdajů vzniklých v souvislosti s hospodářskou činností společnosti;
- c) odměna dočasného správce, je-li vyplácena;
- d) náklady žadatele, včetně nákladů dalších osob uvedených v žádosti, jestliže je schválil soud;
- e) odměna zvláštního správce, je-li vyplácena;
- f) částka splatná osobě zaměstnané či pověřené za účelem poskytnutí součinnosti při přípravě výkazů či účetnictví;
- g) příspěvek poskytnutý na základě rozhodnutí soudu za účelem krytí nákladů spojených s žádostí o zproštění povinnosti předložit zprávy o činnosti, popřípadě o prodloužení lhůty pro předložení této zprávy;
- h) nezbytné výdaje insolvenčního správce, které mu vznikly v rámci výkonu správy, včetně výdajů členů likvidačního výboru či jejich zástupců, s nimiž insolvenční správce vyslovil souhlas;
- i) odměna osob, které insolvenční správce najal za účelem poskytování služeb společnosti, jak stanoví či povoluje ustanovení kapitoly 386;
- j) odměna úředního likvidátora a insolvenčního správce.

V průběhu insolvenčního řízení insolvenční správce sestaví zprávu uvádějící pořadí pohledávek věřitelů a rozvrh rozdělování výtěžku, které následně předloží soudu. Věřitelé se mohou u soudu domáhat nápravy, pokud jde o obsah zprávy. Soud uvedené pořadí a rozvrh schválí a nařídí insolvenčnímu správci, aby započal s výplatou věřitelů.

Reorganizace (ozdravný postup)

Nepoužije se.

Konkursní řízení (osoby samostatně výdělečně činné a osobní společnosti)

Rozdělení výtěžku se především řídí článkem 531 obchodního zákoníku a ustanoveními občanského zákoníku, které stanoví pořadí věřitelů, pokud jde o věřitele s přednostními pohledávkami ze zákona a zajištěné věřitele s pohledávkami zajištěnými zástavními právy. Zajištění vyplývá buď ze zákona, anebo z veřejné listiny, a to v souladu s datem zapsání zástavního práva, což je rovněž upraveno článkem 535 obchodního zákoníku.

Pohledávky ostatních věřitelů (kteří nejsou zajištěnými věřiteli) jsou si pak v pořadí rovnocenné.

Je-li prohlášen konkurs, do deseti dnů od prohlášení konkursu se koná jednání, na kterém se za účasti soudce, notáře, správce majetkové podstaty, dlužníka a věřitelů přezkoumají pohledávky a sestaví se soupis majetku.

V rámci tohoto jednání se dlužník vyjádří a navrhne podmínky vyrovnání. Zde se také projedná, zda existuje v daném případě možnost vyrovnání, načež je jmenován výbor věřitelů (těch, kteří nejsou zapsanými věřiteli v důsledku privilegované pohledávky či hypotekární pohledávky či zástavy), který bude zastupovat všechny věřitele. Proti tomuto rozhodnutí mohou věřitelé podat opravný prostředek ve lhůtě 8 dnů, a to i jednotlivě.

Druhému jednání rovněž předsedá soudce, přičemž aby bylo vyrovnání s věřiteli považováno za přípustné, věřitelský výbor musí zastupovat přinejmenším tři čtvrtiny pohledávek, které dlužník uzná za splatné.

V návaznosti na tento postup, a jakmile je sestaven soupis všech věřitelů, se koná další jednání, jemuž předsedá soudce, přičemž konání takového jednání se předem oznámí v souladu se zákonem.

Na tomto jednání každý věřitel přihlásí svou pohledávku, a jestliže správce majetkové podstaty některou pohledávku zpochybní, je věřitel ji správci a věřitelskému výboru prokázat.

14 Jaké jsou podmínky pro skončení insolvenčního řízení a jeho účinky (zejména vyrovnáním)?

Insolvenční řízení (obchodní společnosti)

Poté, co insolvenční správce v rámci insolvenčního řízení zpeněží veškerý majetek společnosti, popřípadě tolik, kolik bylo dle jeho názoru možno zpeněžit bez zbytečného protahování insolvenčního řízení, a poté, co věřitelům rozdělí výtěžek a upraví vzájemná práva společníků a vrátí jim případné nadbytečné plnění a na náklady společnosti předloží účetnictví, a jestliže má soud za to, že insolvenční správce splnil požadavky kapitoly 386 a případné další požadavky tam stanovené v návaznosti na přezkumu zprávy a případných námitek vznesených věřiteli, společníky či osobami s oprávněnými zájmy, zproští soud insolvenčního správce jeho funkce.

Soud následně rozhodne o výmazu společnosti z obchodního rejstříku, a to s účinností ke dni daného rozhodnutí. Toto rozhodnutí se oznamuje obchodnímu rejstříku, který provede výmaz.

Reorganizace (ozdravný postup)

Čl. 329B odst. 12 upravuje následující případy ukončení reorganizace:

a) Jestliže v průběhu provádění ozdravného postupu kapitálové společnosti po konzultaci s výborem věřitelů a společníků dospěje zvláštní správce k závěru, že pokračování ozdravného postupu nemá pro danou obchodní společnost smysl, neprodleně podá k soudu návrh na ukončení ozdravného postupu obchodní společnosti, přičemž uvede podrobné a komplexní odůvodnění, a soud nařídí likvidaci společnosti.

V takovém případě se uplatní postup stanovený v kapitole 386 týkající se insolvenčního řízení.

b) Jestliže v průběhu provádění ozdravného postupu obchodní společnosti po konzultaci s výborem věřitelů a společníků dospěje zvláštní správce k závěru, že se stav společnosti zlepšil natolik, že je schopna dostát svým závazkům, podá k soudu návrh, v němž podrobně a komplexně tuto skutečnost odůvodní, a požádá soud, aby rozhodl o ukončení ozdravného postupu dané obchodní společnosti. Jestliže soud návrhu vyhoví, stanoví opatření a podmínky, které vzhledem k okolnostem případu považuje za nutné.

V tomto případě společnost pokračuje ve své činnosti jako životaschopný podnik. Jakmile soud vyhoví výše uvedenému návrhu, řízení, která byla přerušena, se obnovují.

c) Jestliže se kdykoliv v průběhu ozdravného postupu vedení dané společnosti nebo její společníci na mimořádné valné hromadě shodnou, že stav společnosti se zlepšil natolik, že je schopna dostát svým závazkům, mohou podat soudu návrh, který podloží odpovídajícími dokumenty a informacemi a v němž uvedou, že jsou přesvědčeni o zlepšení stavu společnosti, a požádají soud o ukončení ozdravného postupu, přičemž soud o vyhovění či nevyhovění návrhu nerozhodne dříve, než vyslechne zvláštního správce. Jestliže soud návrhu vyhoví, stanoví opatření a podmínky, které vzhledem k okolnostem případu považuje za nutné.

Stejně jako v předchozím případě společnost pokračuje ve své činnosti jako životaschopný podnik. Jakmile soud vyhoví výše uvedenému návrhu, řízení, která byla přerušena, se obnovují.

d) Na konci období, na které byl jmenován, zvláštní správce předloží soudu písemnou závěrečnou zprávu, ve které uvede svůj podrobný a ucelený názor a zdůvodnění, zda lze rozumně předpokládat, že společnost bude zcela nebo zčásti životaschopná a bude v budoucnu schopna platit své závazky včas.

Jestliže zvláštní správce v závěrečné zprávě uvede, že lze rozumně předpokládat, že společnost bude zcela nebo zčásti životaschopná, obsahuje rovněž přesný a podrobný ozdravný plán, který obsahuje všechny návrhy, které jsou nezbytné k tomu, aby společnost byla nadále životaschopná, a to včetně případných vysvětlení nezbytných k dosažení zotavení a návrhů týkajících se finančních zdrojů, zachování stavu zaměstnanců a budoucího řízení společnosti. Zmíněný ozdravný plán obsahuje rovněž vysvětlení navrženého způsobu úplného či poměrného uspokojení věřitelů, informaci o tom, zda bylo dosaženo dohody se všemi věřiteli, popřípadě zda je navrženo, aby o kompromisním řešení, které nebylo schváleno všemi věřiteli, rozhodl soud.

V návaznosti na závěrečnou zprávu a ozdravný plán si soud může vyžádat vysvětlení a objasnění, která případně považuje za nezbytná, přičemž takové informace jsou soudu na základě jeho požadavku předkládány ústně či písemně. Soud navržený ozdravný plán buď odmítne, nebo jej zcela nebo zčásti přijme a schválí, přičemž může požadovat provedení změn. Jestliže soud ozdravný plán předložený zvláštním správcem schválí, ať už požaduje provedení změn, či nikoliv, je ozdravný plán účinný a závazný vůči všem zúčastněným stranám pro všechny účely stanovené zákonem. Jakmile soud ozdravný plán schválí, řízení, která byla přerušena, se obnovují.

e) Jestliže soud rozhodne o ukončení ozdravného postupu kapitálové společnosti z toho důvodu, že nelze rozumně předpokládat, že společnost bude životaschopná a bude v budoucnu schopna plnit své závazky včas, nařídí likvidaci společnosti.

V takovém případě se uplatní postup stanovený v kapitole 386 týkající se insolvenčního řízení.

Konkursní řízení (osobní společnosti a osoby samostatně výdělečně činné)

Poté, co správce majetkové podstaty v rámci konkursního řízení zpeněží veškerý majetek společnosti, popřípadě tolik, kolik bylo dle jeho názoru možno zpeněžit bez zbytečného protahování konkursního řízení, a poté, co věřitelům rozdělí výtěžek a upraví vzájemná práva společníků a vrátí jim případné nadbytečné plnění a na náklady společnosti předloží účetnictví, a jestliže má soud za to, že správce majetkové podstaty splnil požadavky kapitoly 386 a případné další požadavky tam stanovené v návaznosti na přezkumu zprávy a případných námitek vznesených věřiteli, společníky či osobami s oprávněnými zájmy, zproští soud správce majetkové podstaty jeho funkce.

Následně soud rozhodne o výmazu osobních společností z rejstříku, a to s účinností ke dni daného rozhodnutí. Toto rozhodnutí se oznamuje obchodnímu rejstříku, který provede výmaz.

Výše uvedené se samozřejmě vztahuje na osobní společnosti.

Pokud jde o osobu samostatně výdělečně činnou, poté, co je na ni prohlášen konkurs a výtěžek je rozdělen, dlužník v úpadku může tajemníkovi soudu předložit žádost o projednání před soudcem, přičemž na stejný den soud předvolá i věřitele a správce majetkové podstaty, který se podílel na konkursním řízení, a to za účelem rozhodnutí, zda může dlužník nadále podnikat.

Jestliže se daná osoba samostatně výdělečně činná nedopustila podvodu nebo nejednala se zlým úmyslem, může nadále podnikat. Rozhodnutí o tom, že daná osoba může nadále podnikat, ji ve vztahu k její osobě a majetku, který následně nabyde, zbavuje všech dluhů, které vůči ní mohly být vymáhány v době před prohlášením konkursu.

15 Jaká práva mají věřitelé po skončení insolvenčního řízení?

Insolvenční řízení (obchodní společnosti)

V souladu s čl. 315 odst. 1 kapitoly 386 se věřitel může domáhat ochrany svých práv vůči osobě, o níž se domnívá, že se při řízení podniku dopustila jednání s úmyslem podvést věřitele společnosti, popřípadě věřitele jiné osoby, či s jiným podvodným úmyslem. V takovém případě soud může na návrh rozhodnout, že jakákoliv osoba, která se vědomě účastnila výše uvedené podvodné činnosti, je osobně zcela a bez omezení zodpovědná za všechny dluhy a jiné závazky společnosti, které soud určí.

Reorganizace (ozdravný postup)

Vnitrostátní právo neobsahuje žádnou úpravu *ad hoc* týkající se práv věřitelů v době po ukončení insolvenčního řízení.

Konkursní řízení (osobní společnosti a osoby samostatně výdělečně činné)

Jakmile je konkursní řízení ukončeno, bez ohledu na to, zda šlo o konkurs ve vztahu k osobě samostatně výdělečně činné či osobní společnosti, nemají věřitelé žádná práva, ledaže prokáží, že jednání osoby samostatně výdělečně činné či osobní společnosti ve vztahu k věřitelům bylo podvodné nebo vedeno zlým úmyslem.

16 Kdo ponese náklady vzniklé v insolvenčním řízení?

Insolvenční řízení (obchodní společnosti)

Náklady nese buď osoba, která podala návrh na zahájení řízení, popřípadě společnost, a to podle rozhodnutí soudu.

Reorganizace (ozdravný postup)

V případě reorganizace (ozdravného postupu) nese náklady řízení dotčená společnost.

Konkursní řízení (osobní společnosti a osoby samostatně výdělečně činné)

Náklady a výdaje nese osoba, která podala návrh na zahájení řízení, popřípadě dlužník v úpadku.

17 Jaká pravidla platí pro neplatnost, odporovatelnost nebo neúčinnost právních jednání poškozujících společný zájem věřitelů?

Insolvenční řízení (obchodní společnosti)

Článek 303 kapitoly 386 stanoví, že jakákoliv ujednání spojená s přednostním postavením, hypotékou či zástavou nebo jinými zatíženími, převodem majetku či práv a jiným nakládáním s nimi, jakož i jakékoliv platby, úkony či jiná jednání týkající se majetku či práv, která společnost učinila **v době šesti měsíců před zrušením společnosti**, se považují za jednání poškozující věřitele, jestliže taková transakce byla provedena **bez přiměřeného protiplnění** nebo šlo o **zvýhodňující právní jednání**, a to bez ohledu na to, zda šlo o bezúplatný nebo nevýhodný právní úkon. V takovém případě je daný úkon neplatný (poškozování věřitelů).

Právní jednání bez přiměřeného protiplnění je definováno takto:

a) společnost se dopustí právního jednání bez přiměřeného protiplnění, jestliže:

i) společnost poskytne dar, popřípadě provede jinou transakci za podmínek, kdy společnost neobdrží žádné protiplnění, nebo

ii) společnost provede transakci za protiplnění, jehož hodnota vyjádřená v penězích je výrazně nižší, než hodnota plnění, které poskytla společnost;

Zvýhodňující právní jednání je definováno takto:

b) společnost se vůči osobě dopustí zvýhodňujícího právního jednání, jestliže:

i) daná osoba je věřitelem společnosti, popřípadě ručitelem za dluhy či jiné závazky společnosti; a dále

ii) společnost se dopustí jednání, popřípadě opomenutí, v jehož důsledku se daná osoba v případě likvidace společnosti z důvodu úpadku dostane do výhodnějšího postavení, než ve kterém by byla, kdyby k danému jednání či opomenutí nedošlo.

To neplatí v případě, že osoba, již bylo jednání či opomenutí společnosti ku prospěchu, prokáže, že nevěděla a ani neměla důvod se domnívat, že společnosti hrozí zrušení v důsledku úpadku.

Reorganizace (ozdravný postup)

Vnitrostátní právo neobsahuje žádnou úpravu *ad hoc* týkající se neplatnosti, odporovatelnosti či neúčinnosti právních úkonů poškozujících v rámci reorganizace (ozdravného postupu) věřitele.

Konkursní řízení (osobní společnosti a osoby samostatně výdělečně činné)

Vnitrostátní právo neobsahuje žádnou úpravu *ad hoc* týkající se neplatnosti, odporovatelnosti či neúčinnosti právních úkonů poškozujících v rámci konkursu či ozdravného postupu věřitele.

Poslední aktualizace: 14/02/2018

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.